

ALKON MYYMÄLÄMUSEON ARKISTOKOKOELMA / HOTELLI- JA RAVINTOLAMUSEO

I KIERTOKIRJEET

1932–1959 (1969)

II TOIMINTA-ASIAKIRJAT

II 1

KAUPALLINEN TOIMI

Osto-osasto

Tuonti Etelä-Afrikasta, boikottiin liittyviä asiakirjoja (kirjeitä, muistioita, tiedotteita)
1965–1978

Hankinta- ja ostopolitiikkaan liittyviä asiakirjoja v. 1932

Tuoteluetteloita v. 1932

Tuontituotteiden kuljetus ja varastointi v. 1932

Ostoehdotukset v. 1932 nro:t 01–71 (sidottu kirja)

Ostoehdotuksia v. 1951

Tilauksien hakemistot 1932–1934 ja 1935–1937

Kirjeenvaihto

Paavo Talvelan (VIII) arkistosta Mannerheimin yksityistilaukset

Hemmo Heilalan (VIII) kirjeenvaihto v. 1964

Yksityistilaukset: sidotut kirjat 1932–1935, 1936–1955, irrallisia tilauksia, ohjeita 1932–1971

Vierailijakortisto 1932–1938, iso laatikko

Ulkomaiset hinnastokirjat 1921–1952 2 kpl, iso laatikko

Rahdimuistiot 1950–1959 ja 1960–1962, iso laatikko

II 2

JAKELUTOIMI

2:1 OHJEET

Tarkkailuohjekokoelma TOK 11.5.1953 (3 kpl); liite: muutoksia 1.1.1957

Butikernas instruktionssamling B.I.S.

Ohjekokoelma III osa. Ohjeet olutpanimoita ja myyntivarastoja varten (2 kpl)

Myymäälän ohjekokoelma M.O.K. II osa Mallasjuomat 1930-l.

Myymäälän ohjekokoelma M.O.K. II osa Mallasjuomat 1930-l.? (2 kpl)

Olutohjekokoelma M.O.K. II osa. 1950-l.? (2 kpl)

Myymäälän ohjekokoelma I v. 1934 2 kpl

Pysyväisohjekansiot

Olutohjekokoelmat (ennen vuotta 1968)

Olutohjeita 1968

Olutohjeita 1989

Keskiolut: myyntiin ja valvontaan liittyvää aineistoa

2:2 MYYNTI

Myymäälätoiminta

Myyntikirjat 1932–1960

Myyntiosaston tiedotteet 1976–1985

Tiedotteita myymälöille

Tuotetietoa myymälöille

Väkijuomakaupan säännöstelystä ym. ohjeita

Vaihtokassoja koskeva kirjeenvaihto

Myyntihintojen määrääminen 1930–1940-luku

Kirjeenvaihtoa

Hinnastot Valtioneuvostoa varten 1942–1978
 Ostoanomukset ja lupatodistukset 1944–1968
 Valitusilmoitus v. 1942
 Myymälätodistukset (Viinakortit)
 Myymäläkortisto
 Karjaan Alkon hyllyjen tuote- ja hintalaput vuodelta 2001

Jakelutoimen tarkastustoiminta/Ostajaintarkkailu

Kirjepohjat
 Ostajaintarkkailijan työvihko
 Arvo Linturi: Myyntikielto väkijuomain väärinkäytön vastustamiskeinona. Ylipainos Alkoholiliikkeen Aikakauskirjasta N.o 4-5 v. 1943.
 Väkijuomamyymäläin ostajaintarkkailua koskevat ohjeet. Helsinki 1944.
 Pekka Kuusi: Havaintoja ostajaintarkkailujärjestelmän vaikutuksista väkijuomatilanteen kehitykseen vuonna 1946. Ylipainos Alkoholiliikkeen Aikakauskirjan numeroista 1 ja 2 v. 1947.
 Tutkimus väkijuomien ostoista Kuopion ja Lappeenrannan paikallishistorioissa v. 1956.
 Tutkimus vuosien 1957 ja 1958 myynnin valvonnassa toimeenpantujen uudistusten vaikutuksesta Helsingissä.

2:3 MYYMÄLÄT

Myymälöiden toiminta-asiakirjoja paikkakunnittain, sisältää kirjeenvaihtoa

Helsinki
 Kirjeenvaihtoa
 Tiedotteita

Kemi
 Kopio työselityksestä myymälää varten

Kouvola
 Kouvolan seuratalo Oy:n pohjapiirustus
 myymäläkiinteistöä koskevia asiakirjoja

Kotka
 Kopio myymälän kalustosuunnitelmasta

Lahti (Lahti 6: Vapaudentie 9)

Lappeenranta
 Kalustopiirustukset
 Myymälöihin liittyviä asiakirjakopioita (myymälähyllyt)
 Kopioita koskien myymälän kalustosuunnittelua

Loviisa (Loviisa 1: Aleksanterinkatu 20)
 Myymälän kalustokirja 1955–1960
 Kalustokirjaan liittyviä papereita
 Vuokrasopimuksia
 Kirjeenvaihtoa

Maarianhamina (Pohjoisesplanadinkatu 2)

Naantali 1932

Nurmes, liikevaihto 1932

Oulu 1932 2 kpl (Oulu1: Torikatu 21, Oulu 2: Asemakatu 21)

Pietarsaari (Isokatu 15)

Pori (Pori 2 Itsenäisyydenkatu 50, Antinkatu 26)
Myymäläkiinteistöihin liittyviä asiakirjoja

Porvoo (Porvoo 1: Piispankatu 32)

Raahe (Brahenskatu 12)

Rauma (Rauma 1: Kuninkaankatu 20, Rauma 6: Valtakatu 20)

Riihimäki
Myymäläpiirustuksia

Rovaniemi 1932

Salo
Kalustokirja 1936–1947

Savonlinna

Tammisaari

Tampere
Valtakirjoja
Vuokrasopimuksia
Ateriointisopimuksia, ruokakuponkeja
Myymälöitä, ravintolavarastoja koskevia sopimuksia, kirjeenvaihtoa
Vuosiliikevaihtoja 1930-luku
Kalustokirja 1960–70-l.

Toijala
Myymälen vieraskirja 1948–1960

Tornio

Turku
Ateriointisopimuksia 1956, 1957, 1962
Myymälöiden kirjeenvaihtoa
Vuokrasopimuksia

Uusikaarlepyy

Vammala
Viinakortin katoamisilmoituksia v. 1970

Kopioita:
Jyväskylä 1942, 1943

Kuopio 1942
Seinäjoki 1934

Luovutettujen alueiden myymälöihin, hotelli- ja ravintolakiinteistöihin, anniskeluun liittyviä asiakirjoja
(kirjeenvaihtoa, myymäläsuunnitelmia, piirustuksia, vuokrasopimuksia)
1932–1962

Viipuri
Postikirja 1943–1944

Koivisto
Käkisalmi
Lahdenpohja
Sortavala
Suojärvi

Imatran Voiman työmaat Neuvostoliitossa
Jäniskoski
Kaitakoski
Rajakoski
Ylä-Tuloma

Lappeenranta: myymäläpöytä, kassa v. 1935
-kassapiirustukset v. 1934
-pullohyllyt v. 1934
-kassapöydät v. 1934
-kalustepiirustuksia
-tikapuupiirustus
Kouvolan seuratalo Oy:n pohjapiirustus

2:4 TARKASTUS JA VALVONTA

Anniskelu

Anniskelun tarkastus, valvonta
Anniskeluhinnastot / ravintolahinnastot
Anniskelutilastoja 1977
ks. myös Havukka IX

HRM 9363:
- alkoholin varastokortisto
- tilauskirja

Jakelutoimen tarkastustoiminta/Ostajaintarkkailu ks. Myynti II 2:2

Keskioluen myynnin ja anniskelun valvonta ks. Keskiolutkansio II 2:1

II 3

TEOLLISUUSTOIMI

3:1 TUOTEKEHITTELY

Tiedotteet tuotteista
Nimikilpailu

Etikettitoimitukset
 Etikettisuunnitelmat
 Pullo- ja korkkisuunnitelmat ja toimitukset, sisältää kirjeenvaihtoa
 Tuotanto (viinipullojen, marjojen, mausteiden hankinta)
 Analyysitodistukset v. 1941–1948

3:2 VARASTOINTI JA KULJETUS

Astiatavarakortisto 1938–1939
 Väkiviinan valmistus, kuljetus ja varastointi
 Kuormalavat 1935

3:3 TUOTANTOLAITOKSET

Työturvallisuusopas
 Tarkkailupanimo
 Palosuojeluorganisaatio 1953

3:4 RAKENNUSHANKKEET

Tehtaitten pohjapiirustuksia

II 4

HENKILÖKUNTA

4:1 TYÖOLOT, EDUT JA VIRKISTYSTOIMINTA

Henkilöstöoppaat
 Henkilöstökortit
 Anniskelukortit
 Lääkäripalvelut
 Tiedotteet
 Ammattiyhdistystoiminta
 Työtodistukset, työsopimukset, diplomit ym.
 Konekirjoituskilpailut, henkilökunnan aloitteet ym.
 Työasusuunnitelmat
 Henkilökunnan virkistystoiminta
 Henkilökunnan asuntohankkeet

4:2 KOULUTUS

Tuotetietoutta henkilökunnalle
 Opintomateriaalia
 Koulutussuunnitelmat
 Koulutusvihkot
 Väkijuomien mainostaminen ja suosittelu 1952

III JULKAISUT JA PAINOTUOTTEET

III 1

ALKON JULKAISUT JA PAINOTUOTTEET

1:1 VUOSIKERTOMUKSET, HINNASTOT YM. VUOSIKERRAT

Oy Alkoholiliike Ab yhtiöjärjestys 1932 (ks. vuosikertomukset)
 Vuosikertomukset 1932–1999
 Hinnastot 1932–2000
 Taskumatti-vuosikerrat 1980–1994

1:2 ANNISKELUOHJEKOKOELMAT 1937–1992**1:3 ESITTEET**

Alkon esitteet 1:

Yhtiön toiminta

Yhtiön sisäiset puhelinluettelot

Myymälät

Teollisuus

Tutkimus

Alkon esitteet 2:

Tuote-esitteet

Valistusesitteet

Kampanjamateriaali

1:4 LOMAKKEET JA KIRJEKUORET**III 2****LAIT JA ASETUKSET****2:1 ASETUSKOKOELMA 1719–1915****2:2 ASETUKSIA, LAKEJA JA OHJEITA 1890–1969**

Kieltolaki

Väkijuomalaki

Muita lakeja ja järjestyssääntöjä

Ehdotuksia alkoholilainsäädäntöä

Ravintola-asetuksia 1938–1969

Muita asetuksia 1919–1975

Kauppa- ja seilausliitto. Keisarillisia asetuksia 1857

III 3**MUUT PAINOTUOTTEET****3:1 ALKOHOLIAIHEINEN KIRJALLISUUS 1768-1952**

Vanhat valistuskirjat (Turmiolan Tommi ym.) 1818–1939

Terveys- ja lääkintäaiheiset kirjat ja vihkoset 1803–1950

Paloviinan valmistus- ja myyntitilastoja 1899–1909

Viinan ja oluen valmistukseen liittyvät kirjat 1768–1923

Kieltolakiaiheiset kirjat ja vihkoset 1909–1924

Alkoholipolitiikkaan ja alkoholin myyntiin liittyviä kirjasia 1939–1952

Viini- ja cocktailkirjat 1909–1938

3:2 RAITTIUS- JA TAPAKASVATUSESITTEITÄ JA AIKAKAUSKIRJOJA**3:3 SOPIMUSSUHTEISTEN JA ULKOMAISTEN TEHTAITTEN JA TUOTTEIDEN ESITTEET****3:4 MUUT PAINOTUOTTEET**

Käyttöohjeet (mm. kassapäätejärjestelmät 1976)

Kertomakirjat

Muita kirjoja

IV PIIRUSTUKSET, PAINOKUVAT YM.

1 SUUNNITELMAT

Myymälöiden pohjapiirustukset
Kalustosuunnitelmat
Yhtiön logosuunnitelmat

2 ALKOHOLIAIHEISET PIIRUSTUKSET JA PAINOKUVAT, SILUETIT

Siluetit Alkon henkilökunnasta

3 JULISTEET

Valistusjulisteet ennen Alkoa
Viinikampanjajulisteet 1959-
Tiedotus- ja valistusjulisteet

4 VANHAT MAINOSTAULUT

5 VIINIKARTTATAULUT

6 POSTIKORTIT

V ETIKETIT

VI LEHDET JA LEHTILEIKKEET

Alkon myymälämuseota ja alkoholia koskevia lehtileikkeitä 1940–1960-luvuilta
Alkon kansanravintolat Oy 1933–1943 lehtileikekirja
Auttamaton Alko 1951

VII AV-AINEISTO

VHS- ja videokasetit

VIII MUUT ARKISTONMUODOSTAJAT

Gustav Björkman
Ukko Havukka
Hemmo Heilala
Suomen Panimoteollisuusyhdistys

Gustav Björkman (Sijainti Vuotta 1932 varhaisempi aineisto IX)

G.B. toimi Helsingin Anniskeluosakeyhtiön valvojana kesäkuun 1 päivään 1919 asti.
Alkoholin myyntiin ja myynnin valvontaan liittyviä asiakirjoja 1914–1919

Ukko Havukka (sijainti Anniskelun valvonta II 2:4)

Tarkastajien toimintaan liittyviä asiakirjoja:
-tarkastusraportit (kirjeitä Alkolle) 1938-1978
-lausunnot (kirjeet kaupunginhallitukselle) 191938-1978
-muistiot, mietinnöt, tutkimukset (tarkastustoimintaan liittyvää asiaa)
-alkoholitarkastajia koskevat asiakirjat 1942-1978
-väkijuomamyymälöihin liittyviä asiakirjoja (mm. myynninvalvonta 1.1.1971),
-myyntikieltopäätöksiä 1946
-asevelvollisten ostolupia 1941-1942
-selvityspyynnöt poliisille 1941-1952
-kertomukset väkijuomaolojen kehityksestä ja tarkastustoiminnasta 1952-1974
-yhteenvedot ja lyhennelmät tarkastajien vuosikertomuksista
Havukan käsikirjoituksia ym.

- Ukko Havukka: esitelmät ja puheet 1938-1946
- Pikku-uutisia ravintola-alalta 1950-1952
- Ukko Havukan tarkastuspäiväkirjat 1938-1948
- Anniskelun valvontaan liittyviä asiakirjoja
- anniskelukatkostodistuksia 1942-1943
- valitukset (asiakkaat valittaneet Alkolle ravintoloiden toiminnasta) 1944-1958
- anniskeluoikeusanomuksiin liittyvät asiakirjat
- ravintoloille osoitettu anniskeluun liittyvä kirjeenvaihto
- valitusasiat
- Anniskeluun liittyvät ohjeet 1959-1970

Hemmo Heilala

Kaupalliseen osastoon liittyvää kirjeenvaihtoa v. 1964 ks.Osto-osasto II 1, henkilökortti ks. Henkilökunta II 4:1
Valokuvat ks. kuvakokoelma

Paavo Talvela

lahj. Juhani Talvela 28.12.1993
Marsalkka Mannerheimin kirje 28.8.1934 eversti Paavo Talvelalle
Mannerheimin allekirjoittama kirje Paavo Talvelalle 17.7.1935
-kirjeet alkoholitilauksia ks. Osto-osasto/Yksityistilaukset II 1
Käyntikortteja ks. Osto-osasto/Yksityistilaukset II 1
Etikettimallikansio ks. Etiketit V

Kirjoja:

- Bergvall, John: Restriktionssystemet.1929.
- H. De Winton Wigley: With the Whiskey Smugglers.
- Gaer-och spiritusindustriens historie i Danmark. 1931.

Suomen panimoteollisuusyhdistys

-kirjeenvaihtoa 1931-1941

IX VUOTTA 1932 VARHAISEMPI AINEISTO

Kuninkaallisen Majesteetin myöntämä lupatodistus viinikauppias Ekströmille v. 1819
Lupa viinin vähittäismyyntiin ja anniskeluun Vaasassa v. 1885
Konjakkifirman asiakaslista 1878-1915
Hämeenlinnan Väkijuomain Vähittäismyynti Osakeyhtiön osakekirja v. 1887
Valtuutus tarkastukseen Pohjola Brännerissä Vaasassa v. 1890
Kirje viinintoimittaja Hörhammer & co:lta v. 1905
Ote Keisarillisen Wiipurin Hovioikeuden rikosasiain luettelosta v. 1908. Koskee alkohol-
lin anniskleusta annetun asetuksen rikkomista (ravintoloitsija Louis Knief)
Fenniaviinan kuljetusluvut 21.8.1907 ja 28.9.1907
Viiniliikkeiden rahtikirjoja 1905-1909
Konjakin ostolupa, Kemi v. 1915
Valtion Hiiva- ja Alkoholitehdas Kronanin lähetysten osoitekortteja v. 1919 ja 1921
Kuvaus konjakin, viinin ja rommin valmistuksesta, kopio käsinkirjoitetusta ruotsinkie-
lisestä vihkosta
Viinien ja väkijuomien hintaluettelot ennen vuotta 1932
Toivonliiton jäsenkortteja vuosilta 1908 ja 1933

Gustaf Björkman

ks. Muut arkistonmuodostajat VIII

Kieltolaki

Alkoholimonopolikomitean kieltolakiehdotus Keisarilliselle Majesteetille 1908. Painettu 89 s. liitteineen

Valtion alkoholiliikkeen kirjeenvaihtoa v. 1925

Thorbjörnsoniin muistiinpanoja Skotlannin-matkalta v. 1929 (viski)

Kieltolakiin liittyviä painotuotteita ja lehtileikkeitä

Kieltolaki-lehdet (sidotut vuosikerrat 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1931–1932)

Hotelli- ja ravintolamuseo 13.2.2013